

Budapest

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Vrg Oslo-
bodjenja 3. szám, (Wagner palota). Telefonszám:
21-37, éjjel 24-83. Sürgőnyclm: Délbácska* Novisad
Póstatakarékpénztári csekszámla Zagreb: 46.692

NOVISAD, 1927. DECEMBER 23.

PÉNTEK

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din
fél évre 240 din, és egész évre 480 dinár. Egyesszám
ára hétköznap 1-50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.
Külföldre előfizetési díj egy hónapra 50 dinár.

Francia-német együttműködés

Néhány hét előtt a legnagyobb csendben, Erkelenz német birodalmi képviselő vezetése alatt több német polgári baloldali pártokhoz tartozó reichsrati képviselő járt Párisban. Látogatásuk célját a legsűrűbb titok takarta. — Csak annyi szivárgott ki, hogy a német vizitet politikai okok inspirálták. Erkelenz és barátai párisi vendégszereplése minden valószínűség szerint eredményes volt, vagy legalább is lényegesen járult hozzá annak a kölcsönös közeledési és megértési törekvésnek elmélyítéséhez, amelyeknek jegyében a német politikusok Párisba ellátogattak. Azóta nem telt el még egy teljes hónap se és francia részről már viszonzották is a vizitet. Georges Bonnet volt volt francia pénzügyminiszter, Painlevé jelenlegi hadügyminiszter bizalmasának vezetése alatt, francia politikusok jártak a minap Berlinben, hogy folytassák a Párisban megkezdett tárgyalásokat. Siresemann a Wilhelmstrassében bankettet is adott a francia vendégek tiszteletére.

Ezuttal nem pusztá udvarlással vizittről volt szó, de nem kevesebbről, mint arról, hogy a baloldali polgári pártok, franciák és németek, közös megegyezéssel odahassanak a maguk kormányalknáj, hogy a francia és a német képviselőválasztások a jövő esztendőben a két országban körülbelül egyidőben ejtsék meg. Jövő esztendőben ugyan, lejár ugy a német-országi, mint a francia képviselők mandátuma. Különböző szempontokból a német baloldali képviselők szemében opportunusnak tűnt, hogy a választások a két szomszédos országban egyidejűleg folyjanak le, többek között azért is, nehogy ha egyik vagy másik országban, történetesen és minden várakozás ellenére, túlságosan jobboldalra billennének az eredmények, ez károsan befolyásolhassa a másik országban is a választók akaratának megnyilatkozását. A szimultán választások, úgy látszik, szűkebbre szabják a káros lehetőség esélyeit. A francia polgári baloldali pártok, radikálisok és radikális-szocialisták, rokonszenvesen vették a német magánkezdeményezést. Német társukat egyébként is igen melegen fogadták, sőt azóta a párisi tárgyalások érdekes eredménye gyanánt, az eszmecserének jelentős folytatása is lett, amennyiben — és ez volt Bonnet-ék berlini látogatásának célja — az a gondolat vetődött fel, hogy a német és a francia baloldali polgári pártok, amelyek külpolitikai téren csakugyan közös eszmékért küzdenek és a német és a francia demokráciák közeledését kívánják, a választásokra dolgozzanak ki egy közös platformot és teljesen egybehangzó programot vigyenek a Rajnán innen és túl a választók elé. Ha a francia és a német baloldali pártok, főleg a német-francia érdekeket illető kérdések tekintetében közös álláspontot foglalnak el a választók előtt, ezzel kétségtelenül elejét veszik, hogy a nacionalista tulzók, akár Franciaországban, akár Németországban, a baloldali ellenjelöltekkel azzal vádolhassák meg, hogy hazárulók, akik — a másik ország szolgálatában cselekszenek. Csak aki tudja, hogy a „vendit” a „trautrel” szölamoknak micsoda közkelelete van a francia választási kampányokban és aki meggondolja, hogy a német választási hadjáratokban viszont micsoda hallatlan diffamáló

ereje van, ha valakit „welsch!”-nek bélyegeznek s hogy itt és ott, a határokon innen és túl a jelszavaknak micsoda mágikus ereje van, érti meg, hogy e közös platformnak a gyakorlatban is mekkora súlya, fontossága és jelentősége lehet. Francia politikai körökben ezeket

az eseményeket nagy rokonszenvvel fogadják. A parlamentben meg vannak győződve, hogy noha Bonnet eddig Poincaré mérsékelt ellenzékéhez tartozott, a berlini látogatására nem került volna sor Poincaré és Quai d'Orsay előzetes tudta és beleegyezése nélkül.

Tegnap kulminált a hideg Jugoszláviában

Emberemlékezet óta nem volt ilyen hideg december — A hőmérséklet minimuma —26° C. volt Noviszádon — Súlyos zavarok a telefon forgalomban

A mostani szokatlan hideg december tényleg olyan, amilyenre a legöregebb emberek sem emlékeznek. A nagy hideg rendszerint januárban szokott jelentkezni, most azonban már karácsony előtt is olyan nagy a hideg, amilyen még januárban is ritkán szokott lenni. A havazás teljesen megszűnt, de annál inkább érezhető a hideg. A petrovaradini katonai meteorológiai intézet jelentése szerint a hideg tegnap kulminált Jugoszláviában, ugyancsak eszerint az egész országban Noviszádon volt a leghidegebb, ahol —26° C volt a hőmérséklet a hajnali órákban, reggel 8 órakor —21° C, déli fél éj órákor —15° C, este 6 órakor pedig —15° C volt a hőmérséklet. A Duna Noviszádnál is erősen zajlik. A noviszádi oldalon meglehetősen nagy jégtorlaszok vannak, a Petrovaradin és Kamenica közötti könyökben pedig megállott a jég.

A meteorológiai intézet jelentése

tegnap a következő volt: A hideg hullám (anticiklon) Kelet-Európa felé tart. Az izlandi depresszió kiterjedt és felölelte egész Nyugat-Európát az Alpokig. Országunkban tulnyomó a csendes, derült idő, a távoli keleten köd, az Adrián bóra még érezhető. Eső és hó sehol sem volt. A fagy az elmúlt éjjel az egész országban kulminált. A hőmérséklet maximuma Zadarban (+7°), minimuma Noviszádon (—26°) volt. Időjárás: A hideg kissé engedni fog. Az izlandi depresszió hazánkig terjed és így a melegebb idő északnyugaton már érezhető lesz. Erős fagy különösen az ország keleti felén lesz. Északnyugaton borult idő várható csapadékkal. Az ország közepén és délen derült lesz, a Duna és Száva mellékén köd.

Enyhül a hideg

Tegnap este engedett a hideg és a hőmérő már csak —14 fokot mutatott, míg tegnapelőtt ugyanakkor már —18 fok körül állott a hőmérő.

Zavarok a telefon- és vonatforgalomban

A tegnapi nap folyamán a telefon és távíró forgalomban súlyos zavarok léptek fel. Noviszádról nem lehetett Zagrebba, Kikindára, Vrsacra, Szarajevóba és egyetlen boszniai városba sem telefonálni.

A vonatok is nagy késéssel közlekednek, különösen a Beograd—Szubotica vonalon nagy a késés, míg a vicinális vonatok csak kevés késéssel futottak be a noviszádi pályaudvarra. A beograd hajnali személyvonat fél három helyett nyolc órakor jött, a reggeli gyors háromnegyed kilenc helyett 12 órakor a Beogradból délután negyedkettőkor érkező gyorsvonat és a Szuboticáról reggel három-

negyed hét órakor érkező gyorsított személyvonat csak egy órát késtek, a délután négy órakor érkező budapesti gyors azonban 150 percet késett. Nagy késése volt a Szuboticáról délután érkező személyvonatnak is.

Délszerbiában megfagynak az emberek

Délszerbiában tegnap is tartott a nagy hideg, a hőmérő mindenhol 20 fokot mutatott a fagypontra. A vonatok késése tovább is tart, nemcsak az érkező vonatok késnek, hanem az indulók is. Szkopljéba érkezett jelentések szerint ismét több halálos áldozata volt a fagnak Délszerbiában. A kocsanai kerületben három napig szünetelt minden vonatforgalom és a kocsanai pályaudvarra tegnap futott be az első vonat.

Zagrebban — 22° volt a hideg

Zagreből jelentik, hogy ott tegnap reggel — 22° volt a hőmérséklet a fagypontra. Ilyen hideg decemberre Zagrebban a legöregebb emberek sem emlékeznek.

Tegnap reggel Zagreb közelében az országuton egy 55 éves megfagyott nő holttestére akadtak. Ez a fagy második áldozata a horvát fővárosban. A nagy hideg következtében valószínűleg hosszabb szünet lesz a zagrebi iskolákban, sőt talán az egyetemen is, mert nincs elég hitel tűzifa beszerzésére. Elhatározták már, hogy a karácsonyi szünet január 9-ig tart és akkor határoznak az iskolák megnyitása ügyében, valószínű azonban, hogy a szünet február 1-ig fog tartani. A vonatok tegnap is nagy késéssel érkeztek meg Zagrebba, a beograd gyorsvonat 5 órát késett. A zagrebi városi tanács az uccákon szénkályhákat helyezt el, ahol a járókelők és a szegény lakosság melegednek.

Nagy hideg az Adria mentén

Spliti jelentés szerint az Adria mellett szokatlannul hideg idő van, amihez erős bóra járul. A jeges szél a tengeren olyan hatalmas hullámokat ver, hogy a hajózást nagy mértékben akadályozza. A kisebb kikötőkben a hullámok végig seprik a rakpartot és a közelben levő házak ablakain át a víz a lakásokba is behatolt. Splitben —5° C volt a hőmérséklet, olyan alacsony, amilyen december hónapban csak nagyon ritkán szokott lenni. A szigeteken és kisebb helyeken, ahol szegényebb lakosság él és ahol enyhe tél szokott lenni, a lakásokban kályha sincsen és így a lakosság sokat szenved a szokatlan hideg miatt. Az Olaszországból érkező hajók 20—24 óra késéssel jöttek a spliti kikötőbe, míg a görögországi járatok hajói meg sem érkeztek.

Budapesten tegnap reggel befagyott a Duna

Budapestről jelentik: Tegnap reggel —17,5 fokot mutatott a hőmérő. A hideg sokkal érzetesebb volt, mint tegnapelőtt, mert a fagyhoz szél is járult, ami négyben fokozta a hideg erejét. Délután 9 órára némileg enyhült a fagy és a fagypont alatt 14 fok volt a hőmérséklet. A Duna, amely vasárnap váratlanul megtelt uszó jégtáblákkal és tegnapelőtt már csak a közepén zajlott tegnap reggelre teljesen befagyott. A hajótársaságokat igen nagy kár érte, mert sok hajót ért utközben a jég. Angliában és Olaszországban már enyhült az idő és remélhetőleg az enyhülés tovább fog terjedni kelet felé.

Tegnap reggel a Nádor uccában egy 102 esztendő ember a nagy hidegtől összeesett és mentők szállították a lakására. A mentők egyébként ezután forróteát is visznek magukkal a mentőautókon, hogy ezzel is felmelegítsék a hideg miatt megdermedt embereket. Tegnap reggel 7 órakor Debrecenben, Kaposváron és Turkevényen egyaránt 24 fokos hideg volt. Debrecenből hófúvást jelentettek. Budapesten sok bérházban befagyott a vízvezeték és 1300 lakásban befagyott a gázóra is.

A belföldi vasúti forgalomban zavarokat okoz az a körülmény, hogy a külföldi kocsik átkapcsolása nehezen megy s hosszú időt vesz igénybe. A vagonokat összekapcsoló kapcsok ugyanis összefagynak és azokat fáklyákkal melegítik fel. A Románia felől jövő gyorsvonatról, amelynek tegnapelőtt kellett volna megérkezni, tegnap délutánig semmi hír sem érkezett és ezért a MAV Lökőházáról saját szerelvényrel indított vonatot. Az államasutak, hogy valamiképpen javítsák a vonatok fűtését, elhatározták, hogy a karácsonyi forgalomban nemcsak különvonatokat járatnak, hanem úgynevezett második vonatokat is beállítanak. Ennek az a célja, hogy ne kelljen hosszú szerelvényeket indítani, mert a rövid vonatokat természetesen jobban át lehet fűteni.

A budapesti meteorológiai intézet jelentik: Az országban tegnap reggel a minimumok jó részét —20 és —26 fok Celsius között változtattak. A nappali maximumok is —10 fok alatt voltak. Az enyhülés Európában súlyos lecsapódásokat hozott magával. Időjárás: Délnyugati légáramlással enyhülés várható kisebb havazással, később olvadás valószínű.

Bécsben enyhült a hőmérséklet

Bécsi jelentés szerint, tegnap reggel hét órakor 14 Celsius volt a hőmérséklet a fagypont alatt, tehát a tegnapelőtti reggeli állapothoz képest, a hideg 7 fokkal enyhült. A bécsi meteorológiai központi intézet jelentése szerint megállapítható, hogy Nyugat-Ausztriában meleg levegő hatolt be. Vorarbergből már egy fokot jelentenek a fagypont felett, míg Innsbruckban két fok volt a fagypont alatt. További felmelegedést várnak.

A budapesti vonatok a bécsi pályaudvarra késéssel futottak be. A Magyarország felé induló vonatok menetrend szerint indultak utnak. A keleti expressz 1 óra 40 perces késéssel indult el.

Berlinben hőemelkedés és jégeső

Berlinben a tegnap reggeli órákban 4—5 fokos hideg mellett jégeső esett. Ugy tudják, hogy a hőemelkedés a következő napokban tovább tart. A karácsonyi ünnepek előtti napokban néhány fokkal a fagypont fölé fog emelkedni a hőmérő. A vasúti forgalom még mindig zavarokkal küzd, mert a síneket jég borítja. A párisi gyors kettő, a milánói másfél, a bécsi gyors egy óra husz percet késett.

Karácsonyi szünet a politikában

A miniszterelnök tárgyalásai — A bizottságok is szünetelnek

Beográdból jelentik. A politikai életben a katolikus karácsonyi ünnepek előtt, teljes csend állott be. Tegnap délelőtt Vukicszevic Velja miniszterelnököt Andrics Vlada agrárreform, Sztankovics Szevetzár földművelésügyi és Hadzics tábornok hadügyminiszter keresték fel, akikkel egyenként hosszabb megbeszélést folytattak. A miniszterelnök a délelőtti folyamán még Mihajlovics Ilját, Jankovics Velizart és Markovics Lázárt fogadta. Markovics Lázár dr. másfél óra hosszat tartózkodott a miniszterelnök dolgozószobájában, amit politikai körökben belügyminiszterségével hoznak összefüggésbe.

A Délbácska munkatársai tegnap délután ezzel kapcsolatban több kormánypárti képviselőt megkérdezett, hogy tényleg később áll-e dr. Markovics Lázárnak belügyminiszterre történő kinevezése. A kérdezett képviselők mind azt mondták, hogy tudomásuk szerint e pillanatig még nem történt döntés dr. Markovics Laza belügyminisztersége ügyében.

A kormány rekonstrukciójáról még mindig sokat beszélnek azok, akik szeretnék tárcához jutni. Szerdán este Nincics Momcsilo volt külügyminiszter lakásán híveivel megbeszélést tartott, ami a kormány rekonstrukciójával állott összefüggésben. Hasonló célból Trifunovics Misa lakásán is volt megbeszélés. Mindketten szeretnék bejutni a kormányba, általános vélemény szerint azonban Nincicsnek jobb kilátásai vannak, mint Trifunovicsnak.

Marinkovics Voja külügyminiszter tegnap könnyebben megbetegedett és ezért nem fogadott senkit sem.

Vukicszevic Velja délután még több radikális vezető politikust fogadott, akikkel közölte, hogy dr. Markovics Bogdan pénzügyminiszter egy külföldi kölcsön felvételéről is tárgyal.

Délután Mijovics demokrata képviselő felkereste Davidovics Lyubát és ismertette előtte a demokrata miniszterek eddigi működését és a politikai helyzetet. Davidovics Lyuba állítólag meg volt elégedve a kapott felvilágosításokkal.

A pápa biborossá kreálta Serédi esztergomi hercegprímást

Rómából jelentik: XI. Pius pápa a tegnap délelőtti 10 órakor kezdődő nyilvános konzisztóriumon biborossá kreálta Serédi Jusztinián, az új esztergomi hercegprímást. Serédi Jusztinián dr. letette az esküt és átvette a biborosi kalapot. A szertartáson, amely a Vatikánban folyt le, résztvett az egész diplomáciai testület. A nyilvános konzisztórium után Serédi Jusztinián bemutatva a biborosoknak hercegprímási címerét. A címer pajzsot, amely „Justitia” és „Pax” felirásokkal mezőkre oszlik, érseki pallium övezi hercegi koronával, feletti biborosi kalappal. A címer lemondata: „Non recuso lavorem.”

A szertartás után a magyar katolikusok hódoló küldöttsége tisztelgett az új hercegprímás előtt. Csáky István gróf követségi titkár tolmácsolta Bethlen István gróf magyar miniszterelnök személyes tiszteletét. Bartha György vatikáni magyar követ és neje a szentszéki magyar követségen dezsővité adott Serédi Jusztinián hercegprímás tiszteletére.

Forgalomba kerültek Magyarországon az ezerpengős bankjegyek

Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank tegnap hozta forgalomba az új ezerpengős bankjegyeket. Ugyancsak tegnap kezdtek meg az új bankjegyek kiadását a bankok is.

Tizenhárom esztendő leány mint vizsgázott pilóta

Newyorkból jelentik: Tegnap vizsgázott a világ legfiatalabb pilótanője, egy 13 esztendő leány, aki 150 kilométeres úton egyedül vezette gépét.

Olaszországban megszűnik a papírpénz

Rómából jelentik: A tegnap este összehívott minisztertanács törvényrendeletet fogadott el, amely a király aláírásával ellátva haldéktalanul végrehajtásra kerül. A rendelet értelmében a Banca d'Italia kötelessége, hogy december 22-től ércpénzre váltsa be a bankjegyeket. Ezt a kötelezettséget, még 1894-ben függesztették fel. Ettől az időponttól kezdve a tegnapi napig volt kötelező Olaszországban a papírpénz. Az új paritásban egy dollárnak 19 lira, egy fontsterlingnek körülbelül 92,46 lira, egy aranylírának pedig 1,66 lira felel meg.

Agyonlőtte férjét egy párisi egyetemi tanár felesége

Párisból jelentik: Tegnap este Armand György egyetemi tanárt felesége egy földalatti vasútállomáson agyonlőtte. A rendőrségen az asszony elmondotta, hogy férjét szántszándékkal ölte meg, mert nem akart tőle elválni, bár hosszabb idő óta különváltan élt tőle és barátnőket tartott.

Romániában nem változott a politika

Párisból jelentik: A Humanité Bratianu Vintilla kormányrendszerét támadja, amely a lap szerint, a hivatalos cáfolatok ellenére felelős az erdélyi eseményekért. A kormány helyzete megint ugyan, de azért folytatja az egyenlő politikát. A szakszervezeteket felszólítják és bár Lupu miniszter kijelentette, hogy a munkásszervezetek üldözését beszünteti, költője az igazságügyminiszter folytatja az üldözéseket. Bratianu Vintilla folytatja testvére politikáját nem törődve az ellenzéknek a cenzura és ostromállapot elleni tiltakozásával. Az ellenzéki vezérek gyengesége képtelen a bojár kormány ellen fellépni.

Pályaudvarokon mindig követelje a „Délbácskát”

A miniszterelnök átiratban értesítette a városi tanácsot, hogy Noviszád város törvényhatósági bizottsága összehívható

A döntés értelmében Borota Braniszláv dr. polgármester szombat délelőttre vagy az ünnepek után hívja össze a közgyűlést -- Fontos belügyminiszteri intézkedések a tisztviselők választására vonatkozólag -- Össze lehet hívni a község tanácsokat ott is, ahol a választást megfellebbezték

Megírtuk annak idején, hogy Noviszád törvényhatósági bizottságának összehívása elé milyen kellemetlen akadályokat gördítettek a választás ellen beadott fellebbezések, amelyeket Lukics Predrag főispán még december hó elején elutasított. Ezután az a vélemény alakult ki, hogy a közgyűlést össze lehetne hívni tekintet nélkül arra, hogy a fellebbezők a főispán végzése ellen a közigazgatási bírósághoz is fellebbeztek. A polgármester azonban, aki nem akarta, hogy bármilyen akadály is megzavarhassa a törvényhatósági bizottság működését, a múlt héten Beogradba utazott, ahol a belügyminisztériumban érdeklődött, hogy mi a hivatalos felfogás a noviszádi törvényhatósági bizottság összehívása kérdésében. Ez alkalommal az a nézet alakult ki, hogy a közgyűlést feltétlenül össze lehet hívni, mert az 1901. évi XX. t. c. 2-ik paragrafusa értelmében két egybehangzó közigazgatási határozat esetén a másodfokú hatóság határozata minden körülmények között végrehajtható. Ugyanezt az álláspontot foglalta el Vukicsevics Velja miniszterelnök is, aki azonnal rendeletet adott ki, amelynek értelmében a városi törvényhatósági bizottságokat, valamint minden község tanács közgyűléseit akadálytalanul össze lehet hívni, ha a választást a választási főbizottság és a főispán is jóváhagyta.

Miután a belügyminiszteri teendőkkal megbízott miniszterelnök rendelete hosszabb ideig nem érkezett be a főispánhoz, a mai törvényhatósági bizottság politikai ellenfelei utóféltén hangoztatták, hogy a polgármester nem adta hozzájárulását a noviszádi közgyűlés összehívásához, több helyen pedig az a vélemény alakult ki, hogy Lukics Predrag főispán addig nem engedélyezi a törvényhatósági bizottság összehívását, amíg a közigazgatási bíróság nem dönt végső fórumon a fellebbezések sorsa fölött. Ezek után már a „beavatott” városi bizottságok is elparentáltak az új törvényhatósági bizottságot, amely már születése pillanatában elszenderült s az ellenzék „vezérférfiai” kárörvendve hangoztatták, hogy a város ex-lex állapotba kerül, mert nem tudja megszavazni a költségvetést.

Tegnap azután döntő fordulathoz jutott a törvényhatósági bizottság összehívásának kérdése, amely megsemmisítő csapást mért az új

Hogyan történik a tisztviselők választása?

Ugyancsak a tegnapi napon kapta meg a polgármester a következő belügyminiszteri rendeletet, amely a tisztújítás szempontjából tartalmaz fontos intézkedéseket. A rendelet így szól:

Belügyminiszter
22.263. szám.

Beograd, 1927. december 15.

Főispánnak

Sombor

Annak a kérdésnek a megállapítása, vajjon az önkormányzati tisztviselők és hivatalnokok választása lefolytatható-e vagy sem, valamint annak a megállapítása, hogy azok a tisztviselők és hivatalnokok, akik nem az 1886. évi XXI. és XXII-ik törvények intézkedései értelmében jutottak állásukhoz, megerősíthető-e állásukban, kizárólag a községi (városi) bizottságok hatásköre alá tartozik s erre vonatkozólag nem történhet döntés a községi vagy városi képviselőtestületben. A városi törvényhatósági bizottságok ilyenértelmű határozatot már az alakuló közgyűlésen hozhatnak, valamint az alakuló üléstől számított két hónapon belül is. Ha erre vonatkozólag a törvényhatósági bizottság ilyen értelmű határozatot nem hozna, az önkormányzati hivatalnokok és tisztviselők

városi és községi bizottságoknál felmerültek. A miniszteri határozat értelmében ugyanis már az alakuló közgyűlésen történhet döntés arra vonatkozólag, hogy a törvényhatósági bizottság megerősít-e a tisztviselőket vagy sem, vagy pedig szükségesnek tartja-e a pályázatok kiírását. Ha ez nem történne meg, a törvényhatósági bizottságnak joga van az alakulást követő két hónapon belül határozatot hozni, hogy miként tölti be a tisztviselői állásokat. Ellenkező esetben az alakuló ülést követő két hónapon belül is rendelkezési állományban maradnak a tisztviselők a választás megejtéséig.

Borota Braniszláv dr. polgármester a belügyminiszteri határozat után azonnal intézkedett a közgyűlés összehívása iránt. Az első ülés vagy szombaton délelőtt lesz, vagy a karszombati ünnepek után kedden délelőtt, amikor is a törvényhatósági bizottsági tagok leteszik az esküt.

Ugyanezen nap délután lesz a második ülés, amikor is megválasztják a bizottságokat, majd a megalakulást követő napokon megszavazzák az indemnitást, hogy a város elkerülhesse az ex-lex állapotot. Az indemnitás valószínűleg két hónapra fog szólni s időközben a közgyűlés kényelmesen letárgyalhatja a költségvetést. A törvényhatósági bizottság tehát hosszú visszadás után végre megkezdheti működését s hozzáfoghat a legégetőbb városi kérdések megoldásához. Reméljük, hogy ebben a munkában a város összpolgársaága támogatni fogja a közgyűlés működését.

Az S. H. S. királyság
belügyminisztere
22183. szám.

Beograd, 1927. december 16-án

Főispánnak

Sombor

A városi és községi választásokról szóló belügyminiszteri szabályrendelet 48-ik szakasza értelmében a főispán végzése ellen nyolc napon belül a közigazgatási bírósághoz nyújtható be fellebbezés vagy a fellebbező a fellebbezést másolatban közvetlenül is elküldheti a közigazgatási bíróságnak.

Miután az említett szakaszból nem tűnik ki világosan, vajjon a főispán másodfokú végzése, amellyel a választási főbizottság elsőfokú határozatát megerősíti, végrehajtható-e vagy pedig a törvényhatósági bizottság összehívása és megalakulása fellebbezés esetén csak a közigazgatási bíróság döntése után foganatosítható-e, fentemlített szakaszt úgy magyarázom, hogy

a főispán végzése, amellyel a választások ellen benyújtott fellebbezéseket elutasítja az 1901. évi XX. t. c. 2. paragrafusa, valamint az Allamtanácsról és a közigazgatási bíróságokról szóló törvény 36-ik paragrafusa értelmében végrehajtható.

Vukicsevics Velja s. k.
a minisztertanács elnöke,
belügyminiszter.

A belügyminisztérium BBB osztálya fenti rendeletet a következő megjegyzéssel küldte a noviszádi polgármesternek:

Polgármester

Noviszád

Tudomásvétel és végrehajtás végett átszarmaztatom.

Vlaskalin s. k.

automatice megerősítetnek előbbeni állásukban, ha ellenben a törvényhatósági bizottság ilyen értelmű határozatot hozna, akkor az alakuló ülést követő két hónapon belül is rendelkezési állományban maradnak a hivatalnokok és tisztviselők, amíg a választásra vonatkozó határozat végrehajthatóvá válik.

A törvényhatósági bizottságok erre vonatkozó határozatai ellen benyújtott jogorvoslatok elbírálására az elsőfokú felügyeleti hatóság illetékes. Valamennyi jogorvoslatot nyolc napon belül kell elintézni.

Vukicsevics Velja s. k.
a minisztertanács elnöke,
belügyminiszter.

A két miniszteri rendelet teljes egészében igazolja Borota Braniszláv dr. polgármester álláspontját s egyben felöleli mindazokat a kérdéseket, amelyekre vonatkozólag a szabályrendelet homályos szövege miatt nem jöhetett létre végleges megállapodás a közgyűlés összehívása kérdésében. A belügyminiszter rendelete ezt a kérdést is tisztázta s így a közgyűlés összehívásának most már mi sem áll útjában. A tisztújításra vonatkozólag is sikerült mindazokat a kételyeket eloszlatni, amelyek a

városi és községi bizottságoknál felmerültek. A miniszteri határozat értelmében ugyanis már az alakuló közgyűlésen történhet döntés arra vonatkozólag, hogy a törvényhatósági bizottság megerősít-e a tisztviselőket vagy sem, vagy pedig szükségesnek tartja-e a pályázatok kiírását. Ha ez nem történne meg, a törvényhatósági bizottságnak joga van az alakulást követő két hónapon belül határozatot hozni, hogy miként tölti be a tisztviselői állásokat. Ellenkező esetben az alakuló ülést követő két hónapon belül is rendelkezési állományban maradnak a tisztviselők a választás megejtéséig.

Borota Braniszláv dr. polgármester a belügyminiszteri határozat után azonnal intézkedett a közgyűlés összehívása iránt. Az első ülés vagy szombaton délelőtt lesz, vagy a karszombati ünnepek után kedden délelőtt, amikor is a törvényhatósági bizottsági tagok leteszik az esküt.

Ugyanezen nap délután lesz a második ülés, amikor is megválasztják a bizottságokat, majd a megalakulást követő napokon megszavazzák az indemnitást, hogy a város elkerülhesse az ex-lex állapotot. Az indemnitás valószínűleg két hónapra fog szólni s időközben a közgyűlés kényelmesen letárgyalhatja a költségvetést. A törvényhatósági bizottság tehát hosszú visszadás után végre megkezdheti működését s hozzáfoghat a legégetőbb városi kérdések megoldásához. Reméljük, hogy ebben a munkában a város összpolgársaága támogatni fogja a közgyűlés működését.

A legszébb **karácsonyi és újévi ajándékok**
legolcsóbb beszerzési forrása PARFUMERIA Brača
Marer Noviszád, Kralja Petra 15

Éheznek és nyomorognak a szlanabarai teknős cigányok

Lisztet és segélyt kérnek a várostól

Tegnap délelőtt Kiss Imre cigányvajda megjelent a városi háznál s a szlanabarai teknős cigányok nevében sürgős segélyt kért a várostól. Kiss Imre sirva panasolta el a szlanabarai cigánytelep kétségbeejtő helyzetét, ahol ezidő szerint közel

250 cigány család van az éhhalálnak és biztos pusztulásnak kitéve.

A cigánytelep lakói ugyanis a tavasz folyamán összekuporgatott pénzükből negyven lakóházat építettek a telepen s egész vagyonukat beleölték az építkezésbe. Most, hogy hirtelen beköszöntött az abnormálisan hideg időjárás, a cigányok nem tudnak munkához jutni, a mezei munkák is megszűntek s így a legnagyobb nyomornak vannak kitéve. Nemcsak a pénzüik fogyott el, hanem utolsó élelmiszerkészletük is, úgy hogy a kétszázötven család már napok óta nem látott kenyeret. A teknős cigányok becsületes emberek, nem lopnak s tisztességes munkával keresik meg kenyerüket, most azonban, hogy minden munkaalkalom megszűnt, kétségbeejtő helyzetükben a városhoz fordultak segítségért. Egyelőre csak 10 métermázsza lisztet kérnek s hajlandók az egész mennyiséget visszafizetni, amint munkaalkalomhoz jutnak.

A cigányokkal Rakics Radenko főkapitányhelyettes jegyzőkönyvet vett fel s kiállításba helyezte, hogy a város sürgős segítséget utal ki a nyomorgó és éhező cigányoknak

A Beltéri Kath. Kör

f. hó 31-én táncal, malac sorsolással egybekötött

Műsoros Szilveszter-Estélyt

rendez. A kör kipróbált működvelő gárdája zene, ének, szavalat és vígjelenetek előadásával elsőrendű szórakozást fog nyújtani a n. é. közönségnek. Az est sikerét nagyban emelni fogja a kis hegedűművész, Szénásy Karcsi szereplése. A kör tagjait b. családjukkal együtt ezúton hívja meg az elnökség.

Olvassa a Délbácskát!

HIREK

Minusz 23 fok
(Naplótörések)

December 19.

Ma reggel fókavadászatra indultam a Magyar uccába. A hőmérséklet rendkívül kedvező: minusz 23 fok árnyékban. Az időjárás egyébként fölötté nyhe, tegnap 40 fokot mutatott a hőmérő s meg sem kottyant. A Futaki uton rozmárokkal találkoztam, amelyek éppen most érkeztek az északi sarokról. A grönlandi eszkimók mesélik, hogy az északi sarkvidéken több ember hőgutában pusztult el. Most virágzik ott a nefeletjs, a lilliom és a szegfűszeg. Alaszkában rózsák virulnak s a benszüllöttek rémülten menekülnek Európa felé.

December 20.

Ablakom alatt két jegesmedve sütkérezik. Csuzlival próbálom őket elriasztani, de a nebulók kárörvendve vigyorognak reám. A főtéren a vadászszövetség pingvin vadászatot rendezett. Eddig nyolc foka, hatvan rozmár, kilencvenhárom pingvin és három jegesmedve került terütekre. A lapokban olvasom, hogy Amundsen Noviszádra érkezett. Propelleren utazott el Grönlandból s mire a kátyl gáthoz érkezett, hajója jégtorlaszok közé szorult. Iramszarvasok és grönlandi kutyák szabadították ki kényelmetlen helyzetéből.

December 21.

A Futaki ufi jéghegyek elzárták a villamosforgalmat, a vérosházán az új törvényhatósági bizottság a jégcsapok konzerválási lehetőségeiről tanácskozik. Miután az összes városi kályhák befagytak, a „Norge“ az északi sarkra indult hősugarakat gyűjteni. A „Vreme“ külön kiadásban közli, hogy a miniszterelnök vadászat közben két macskára bukkant. A két özönvizelőtli példányt muzeumba szállították.

A noviszádi kocsmákban elrendelték a szesztilalmat, mert az emberek égő spirituszt fogyasztanak s a niebelungi sárkány módjára lángsugarakat lövelnek ki magukból. A hatalmas tüzvész láttára Délszerbiából farkascsoordák hatoltak be Noviszádra s kinjukban fel-falják az összes hőmérőket. A városi tanács a dobosnál jégbarlangba tette át a székhelyét, ahol minusz 10 fok mellett valóságos nyári idő uralkodik.

1931. december 3.

Az idő megenyhült, tegnap csak minusz 30 fokot mutatott a hőmérő. Amundsen az Epres uti jégtorlaszokra kitézte a norvég lobogót. Az eszkimók beözönlése miatt a város sürgősen tisztviselői lakásokat épített. A Darányi telepen a leningradi szovjetkormány jégpaloit állított fel, amelyben a rendőri őrházat rendezték be. Az utakat salakkal hintették be s a szubotical vasutigazgató ígéretet tett, hogy a vagonszerelevényeket eltávolítja a sínekről, a következő sokatmondó kijelentéssel: „Majd ha fagy“.

1987. december 24.

A közeledő karácsonyi ünnepekre való tekintettel az alaszkai kormány elhatározta, hogy a sarkvidéket Ujvidékre helyezi át. Amundsen, aki a hideg konzerváló ereje következtében most ünneplé hétszázadik születésnapját, Noviszádot Sarkujvidékre keresztelte. A beogradi gyorsvonat tegnap a nagy hideg következtében három órával előbb futott be a noviszádi (sarkujvidéki) pályaudvarra. A rossz gazdasági viszonyok miatt az emberek sarokkővekké és Palma sarokkal táplálkoznak. A strandszezon megkezdődött, a vasúti díreclőt most építik.

1999. december 99.

Minusz 99 fok. Végre itt a tavasz!

K. A.

1927. December 23. Péntek

Római katolikus: **Viktoria**. Protestáns: **Viktoria**. Gör. kel: (December 10.) **Menna**. A nap kel 7 óra 46 perckor, nyugszik 4 óra 12 perckor. A hold kel 7 óra 4 perckor, nyugszik 3 óra 34 perckor.

Időjárás: (A petrovaradni katonai meteorológiai állomás jelentése.) A hideg kissé engedni fog. Noviszádon csendes, derült idő várható, reggeli köddel.

— **Aranymiséjét tartotta Walter Gyula püspök, az esztergomi főegyházmegye káptalani helynöke.** Esztergomból jelentik: Az esztergomi főegyházmegyének ket-tős ünnepe van. Ugyanakkor, amikor XI Pius pápa Rómában a bíborosi kalapot nyújtja át Serédi Jusztiniánnak, Esztergomban betegségére való tekintettel teljes csendben és visszavonultságban tartja meg Walter Gyula választott püspök, a főkáptalan nagyprépostja, káptalani helynök, aranymiséjét A kiváló főpapot tegnap délelőtt felkeresték lakásán a főkáptalan tagjai, kiknek nevében Kohl Medárd felszentelt püspök üdvözölte a jubiléumot. Esztergom város, a vármegye, valamint az ország társadalmi életének számos kiválósága kereste még fel az aranymisé főpapot.

— **Karácsonyi istentiszteletek sorrendje a rom. kath. plébánia templomban.** Karácsony estéjén éjfélokor apáti nagymise. Karácsony napján reggel 6 órakor pástorok miséje. Utána horvát sz. beszéd. Fél 9 órakor csendes mise. Fél tízkor magyar sz. beszéd. Tíz órakor apáti nagymise. Ezután német sz. beszéd. Szent beszéd után csendes mise. Karácsony másnapján reggel fél hétkor sz. mise, fél 9 órakor csendes mise, 10 órakor magyar sz. beszéd, utána nagymise. Ezután csendes mise.

— **Az örmény katolikus templomban szombaton délután 5 órakor karácsonyi előünnepély lesz.** Karácsony két napján az ünneplé nagymise délelőtt 9 órakor kezdődik.

ÓRAK, ÉKSZEREK

LEGOLCSÓBBAK

G. WEINBERGER-nél NOVISAD, DUNAVSKA 19.

— **Előléptetések a noviszádi tartományi pénzügyigazgatóságnál.** A pénzügyminiszter előterjesztésére királyi ukázzal a következő tisztviselők léptek elő: Dolga Mita referens az I. csoportba, Pavlovics Ilja és Sztójánovics Dragutin titkárokká az I. csoportba, Vukelics Vladimir és Domac Mirko titkárokká, Kot József pénztárnokká és Nemes József könyvelővé a II. csoportba, Zselánovics Radmilo könyvelővé a III. csoportba, Knezse-vics Luka levéltárnokká, Gatyesa Bogdan adó-tisztte és Kosikapa Toma számtisztte.

— **Leszakadt a ravatalos szoba padozata a temetési szertartáson.** Madridból jelentik: Chaniza spanyolországi város egyik házában éppen temetésre készülődtek és a korpas az egyik szoba közepén volt felravatalozva. A meglehetősen szűk halottasszobában husz gyászoló vendég szorongott. Hirtelen beszakadt a padló és valamennyien a pincébe zuhantak. Egy fiatal leányt a rázuhanó korpas agyonnyomott, hét férfi és négy asszony életveszélyesen megsebesült.

Ne okozzon önnek gondot

hogy mivel lepje meg karácsonyra hozzátartozóját!

Egy szép 4084 1-6

NŐI KÉZITÁSKA, FÉRFI PÉNZTÁRCA,

manicurekészlet, varrókészlet, koffer, iskolatáska

NECESSAIRE, AKTATÁSKA

legalkalmasabb karácsonyi ajándéktárgyak. Mindezeket legolcsóbban **A. LAKS,** bőrárutüzletében, NOVISAD, Duna u. 20. vásárolhatja.

— **A világ pénzügyi összeomlását jósolja egy angol gazdasági szakértő.** Londonból jelentik: Sir Georg Paish ismert gazdasági szakértő tegnap Manchesterben beszédet tartott, amelyen többek között a következőket mondotta: A legjelentékenyebb szakértők azt hiszik, hogy semmi sem akadályozhatja meg a világ pénzügyi összeomlását. Azonban most még meg lehet menteni a helyzetet. Sohasem voltunk ilyen komoly szituációban. Ugyanez áll az egész világra: Amerikát is beleértve. Valamennyi országnak azonos intézkedéseket kell tennie és a megegyezés alapján egyöntetűen eljárni. Amerika nagy tömeg aranyat halmozott fel, de az amerikai hitelkiterjesztés alig fog 18 hónapnál tovább tartani. Meg vagyok róla győződve, hogy az egész világ kénytelen lesz a tarifakorlátozásokat megszüntetni.

Karácsonyi ajándékként vegyen részlet fizetésre **Columbia** gramofont, **Dürkop** varrógépet, **Lemezajdonságot** „Expres“-nél, Pašičeva u. 19.

— **A beogradi osztrák követ kielégítőnek tartja Jugoszlávia és Ausztria viszonyát.** Bécből jelentik: A Neues Wiener Journal munkatársa beszélgetést folytatott a beogradi osztrák kóvettel, aki jelenleg Bécsben időzik. A követ nagy bizakodással nyilatkozott Ausztria és Jugoszlávia ezidőszaki politikai és gazdasági kapcsolatairól. A háborúból visszamaradt hangulat — mondotta a követ — mindjobbban eltűnt és most már megelégedéssel állapíthatom meg, hogy az egykori ellenfelekből egymásiránt bizalommal és megbecsüléssel viseltető szomszédok lettek.

Bonbonierek Karácsonyra Spillernél.

— **Továbbfolytatják a mentési munkálatokat az S. IV. buvárnaszád körül.** Provincetownból jelentik: Az S. IV. tenger-alattjáró torpedóhelyiségéből tegnap reggel semmi életjelt sem lehetett hallani, noha öt óra hosszat levegőt szivattyúztak a helyiségbe.

ELSŐRENDEI TŰZIFÁT

vágva és hasítva, szilézai diókokszot, porosz kockaszinet legolcsóbban hához szállítanak **Schwarz Testvérek,** Ribnji trg 11. Telefon 20-09.

— **Művészházasság.** Sztroivics Dragolyub a beogradi Nemzeti Színház kiváló tagja házasságot kötött öz. Matejics Milánéval, a noviszádi Nemzeti Színház kitéző művésznőjével. Az új házaspárt számosan keresték fel szerencsekívánataikkal.

Nem nősiülök Karácsonykor

— **Nem nősiülök másodsor a Szlobodában,** december 25-én Karácsonykor kerül ismét színpadra. Előadás után tárc reggelig. Mérsékeltlen leszállított helyárak. Jegyélvétel Fischer Antal keféaru üzletében Kralja Petra ulica 28.

December 23. és 25-én, pénteken és vasárnap:

az **Apolló**-ban

HARRY PIEL

a bravurok királyának legújabb attrakciója:

Egy rejtelmes éjszaka

6 izgalmas felvonásban.

Harc a kísértetekkel!

Autók élet-halál rohanása!

A tánc, a sport és a szerelem filmje!

az **Odeon**-ban

A szélhámós

Filmszenzáció 7 felvonásban

Főszereplők:

Luciano Albertini és Vivian Gibson.

Gyönyörű tengeri felvételek!

Az elegancia filmje!

Októbe
Októbe
Októbe
Októbe
Októbe

südti

A vag
novisad
mazás
részlet
ujján
A vev
vételi il
eni s a
Valame
en levő
öt terbe
sséget a
rt.

Az árve
ha a c
ezőtlen
Minden
és megk
tárgy n
en lefizi
azonnal
ingóság
al ujjab
en a lefi
elveszt.
ett ingó
lefizeté
A csödti
helyez
meg szf
az árve
Az elad
ullrott c
hivatalo
s a vev
sz eladás
1927. ok
a Srpok
fa külö
írásztit
ath.

1927. ok
szerint
enlegi
4: keres
függön
a és lá
tványok,
ai, írógé
1927 okt
an a pl
egablak
27. okt
Gradi
telepén:
n és a
z, 10 di
gi acélk
lamint
m kassz
27 októ
ka Mitri
letve S
ontárgy
lépcső,
etoncső

1927. ok
szerint
enlegi
4: keres
függön
a és lá
tványok,
ai, írógé
1927 okt
an a pl
egablak
27. okt
Gradi
telepén:
n és a
z, 10 di
gi acélk
lamint
m kassz
27 októ
ka Mitri
letve S
ontárgy
lépcső,
etoncső

1927. ok
szerint
enlegi
4: keres
függön
a és lá
tványok,
ai, írógé
1927 okt
an a pl
egablak
27. okt
Gradi
telepén:
n és a
z, 10 di
gi acélk
lamint
m kassz
27 októ
ka Mitri
letve S
ontárgy
lépcső,
etoncső

1927. ok
szerint
enlegi
4: keres
függön
a és lá
tványok,
ai, írógé
1927 okt
an a pl
egablak
27. okt
Gradi
telepén:
n és a
z, 10 di
gi acélk
lamint
m kassz
27 októ
ka Mitri
letve S
ontárgy
lépcső,
etoncső

Nyor

Karácsonyi ajándéknak

alkalmas szépirodalmi művek, ifjúsági iratok, képeskönyvek, emlékek és levelezőlap albumok, imakönyvek, levélpapírok, töltőtollak, írőkészletek nagy választékban és a legolcsóbb árak mellett kaphatók

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papirkereskedésében
Novisad, Péter király u. 30.
3954-1-5

HIRDETÉSEK

Karácsonyi ajándékul

14 karátos aranyárut
órákat stb. igen olcsón vásárolhat
Krausz Samu ékszerész
és órásnál Novisad, Kralja Petra u. 7. szám.
Tegyen próbát!

HITÉLET

magyar katolikus folyóirat. - Megjelenik havonta kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mošorin—Bačka

Apró hirdetések

Egy szó 1 dinár, VASTAG BETŰ 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár.

ELADÁS

TAKARMÁNY BURGO-NYA olcsón kapható. A. Simon, Novisad, Ustavska (Alkotmány) u. 41.
4136-1-5

Eladó KÉT BILLIARD-ASZTAL. Cím a kiadóban.
4138-1-5

SZEZÓN KIÁRUSÍTÁS, filc és bársony kalapokban Salon Ruža-nál Pašičeva ul. 17. 4073 1-6

KERESLET

Monogram HIMZÓNÓT keres állandó munkára előnyomda Kr. Petra u. 28.
4143-1

KIADÓ

KÉT SZOBA KONYHA azonnal kiadó Futaki ut 70. alatt.
4106-1-0

BUTOROZOTT SZOBA kiadó, esetleg két fiatalember kosztal, diákok felvételnek Safarikova 7. I. em. 4139-1

HIRDETÉSEKET felvesz a „Délbácska” kiadóhivatala, Trg Oslobođenja 3. Wagner-palota, az udvarban balra. - Telefon 21-37.

Szerkesztésért és kiadásért felel
TOMÁN SÁNDOR

Ez a jó reklám!

mert aki olvassa, az tudni fogja, hogy jó reklámot Önnek csak az tud kidolgozni, aki saját magának jó reklámot csinál

Vojvodina Kereskedelmi
Ügynökség és Hirdető Iroda
Novisad, Kr. Petra 29. Tel. 25-82

A karácsonyi ünnepekre uccái kimérésre kitűnő
fehér bor dinár 10.

vörös bor (öreg) din. 12.—
valamint édesbor (must) és elsőrendű ürmös kapható
Stefania Botos vendéglőjében
Futaki u. 94. szám.

Karácsonyra és Ujévre

leszállított árak mellett 30 dinárért vállal mindennemű **kalapok atakítását**

FOJT I.

Novi Sad, Njegoševa ul. 18. szám

Megvételre keresek használt
stelázsikat és fiókokat,
Cím a kiadóhivatalban.

KIS PÁRIZS SZÁLLODA
NOVISAD

valamennyi vendégeinek és barátainak boldog karácsonyi ünnepeket és boldog újévet kíván
Tisztelettel: Angyelics Dimitrije.

Egy luxus szánkó

teljesen új, szabad kézből eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Legszebb KARACSONYI ajándék
„Plevna” cukorkagyár
bonbonja és csokoládéi!

Két fontos kérdés

a dermesztő hidegben:

Első kérdés: Mi most a legszebb karácsonyi ajándék?

Válasz: A legpraktikusabb ajándék most minden bizonnyal: kötött mellény, pullover, swaeter és trikó alsóruha, mert meleget ad és nagy tartósságánál fogva sok évig hordható.

Második kérdés: Hol lehet ezeket a cikkeket a legjobb minőségben és a legolcsóbban beszerezni?

Válasz: Csakis a „Harisnyakirály”-nál, Klein Jenőnél, Novisad, Kralja Alexandra ulica 8. és Jevrejska ulica 13.
Fiókok: Vel. Becakerek és Senta.

Kérem a t. vevőket, hogy torlódások elkerülése végett **lehetőleg** délelőtt vásároljanak.